

**СПИСАК УСВОЈЕНИХ ЗАКЉУЧАКА И ПРАВНИХ СТАВОВА
АПЕЛАЦИОНИХ СУДОВА ВЕРИФИКОВАНИХ НА СЕДНИЦАМА ГО ВКС**

-општа парница и радни спорови-

1. „Запослени на пословима возача санитарског возила у здравственој установи није здравствени радник, ни здравствени сарадник у смислу Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“ бр. 107/05, 72/09, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13) због чега нема право на коефицијент 13,58 и да му се применом коефицијента за обрачун плата здравственим радницима који је утврђен Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама обрачуна плата („Службени гласник РС“ бр. 44/01, 15/02, 30/02, 32/02...11/12).

Није ништава одредба уговора о раду, односно његовог анекса којом је запосленом на пословима возача санитарског возила утврђен коефицијент за обрачун плате у складу са чланом 2. тачка 13. Уредбе.“

2. „По тужби запосленог поднетој по Закону о спречавању злостављања на раду искључиво је пасивно легитимисан послодавац.“

(1. и 2. верификовани на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 04.03.2014. године)

3. Потраживање накнаде за неовлашћено коришћење електричне енергије застарева у општем застарном року из члана 371. ЗОО (стечено без основа-члан 210. ЗОО).

4. Износ трошкова парничног поступка досуђен судском одлуком представља новчану обавезу и странка има право на затезну камату почев од дана доношења судске одлуке па до исплате по члану 277. став 2. ЗОО.

5. Оштећени по тужби ради накнаде штете против осигуравача има право на накнаду материјалне штете на возилу када је попуњен и потписан европски извештај без обзира што није извршен увиђај од стране саобраћајне полиције у пуном износу (преко 500 евра).

6. У случају подношења предлога за извршење на основу веродостојне исправе ради намирања потраживања по основу комуналних и сличних услуга после 01.06.2012. године, када за подручје основног суда није био именован извршитељ, а предлог је усвојен од стране извршног суда, спровођење извршења уступа се извршитељима.

7. Тужба коју поднесу малолетни тужиоци против бабе и деде ради издржавања није преурањена без обзира што малолетни тужиоци нису претходно водили поступак против родитеља; они не морају водити посебну

парницу ради утврђења да родитељи немају могућности за издржавање јер се то питање може решити као претходно питање у текућој парници.

8. Лица из члана 7. тачка 5. Закона о рехабилитацији немају право на накнаду материјалне штете коју је претрпело рехабилитовано лице (правни претходник тужилаца).

9. Чланови уже породице возача моторног возила који је искључиво скривио саобраћајну незгоду, не сматрају се трећим лицима који су претрпели штету за коју је одговоран осигуравач по члану 21. Закона о обавезном осигурању у саобраћају, па немају право на накнаду штете услед смрти блиског лица од осигурача код кога је возило било осигурано.

10. Право на трошкове поступка који су настали пред Уставним судом остварују се пред тим судом, па подносилац уставне жалбе не може у парници да оствари право на трошкове кроз накнаду материјалне штете због незаконитог или неправилног рада државног органа по члану 172. ЗОО.

11. Подносиоци захтева за рехабилитацију који је усвојен у једностраначком или двостраначком поступку имају право на накнаду трошкова о којима одлучује суд у складу са овлашћењима из члана 28. став 1 у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарнично поступку у вези члана 150. и 162. Закона о парничном поступку.

12. Регресна потраживања осигуравача (Гарантног фонда) према лицима одговорним за штету доспевају даном исплате оштећеном лицу па Гарантни фонд има право на затезну камату на укупан износ од дана исплате, а не од дана позивања дужника да испуни обавезу (ситуација предвиђена чланом 87. став 2. и чланом 104. став 2. раније важећег Закона о осигурању имовине и лица у вези члана 939. став 1. ЗОО). – АС се нису усагласили

13. Рок за побијање уговора о преносу права својине на непокретностима када је непокретност уписана у јавну књигу, почиње да тече од момента забележбе захтева за упис права својине.

(3. – 13. верификовани на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 03.03.2015. године)

14. „У погледу висине дневница за службена путовања у иностранство примењује се Уредба о издацима за службена путовања у земљи и селидбе у иностранство који се Савезним органима управе признају у материјалне трошкове до 29.09.2007. године, а од овог датума Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, као посебан пропис на који упућује члан 118 тачка 3 Закона о раду. Општи акт послодавца не може прописивати нижу вредност ино дневница од вредности прописаних уредбом.“
(Коначно правно схватање усвојено једногласно на заједничкој седници

апелационих судова 11.04.2014. године - прихваћено на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 18.06.2015. године)

15. Запослени се не може одрећи права на отпремнину, нити износа који је утврђен у решењу о престанку радног односа.

Радник може уз поштовање рокова застарелости да остварује право на разлику у погледу неисплаћене отпремнине.

(Поводом иницијативе „SWISSLION“ у вези права на отпремнину и потраживање отпремнине, усвојен је правни став на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 18.06.2015. године)

16. Право прече куповине-полагање новчаног износа у висини тржишне цене непокретности.

(На деветој седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 5. и 6. октобра 2015. године, разматран је реферат судије известиоца "Право прече куповине и полагање цене – тумачење члана 10. став 3. Закона о промету непокретности".

Седница одељења није усвојила предлог закључка изнет у реферату, који је гласио: "Доказ о покретању ванпарничног поступка о уплати цене у судски депозит приложен уз тужбу и каснију, али благовремену уплату у судски депозит, треба уподобити "истовременој" уплати из чл. 10. ст. 5. Закона о промету непокретности".

На седници одељења прећутно је прихваћена аргументација из пресуде Рев 2257/10 од 23.03.2011. године у којој је између осталог наведено: да је претходни услов за одлучивање по тужби и разматрање да ли је повређено субјективно право (законско право прече куповине) истовремена уплата продајне цене са подношењем тужбе; да тужилац није морао чекати правноснажност решења ванпарничног суда о отварању депозита јер из чл. 211, 213. и 214. раније важећег Закона о ванпарничном поступку произилази да предлагач може одмах уз предлог предати суму новца ради уплате у судски депозит у корист трећег лица. На такав закључак упућују и правила садржана у Судском пословнику ("Службени гласник РС" 65/03 - члан 352) по коме готов новац може бити примљен у току дана на благајни суда; готов новац се по члану 355. Судског пословника може уплатити путем поште који се истог дана уводи преко исплатног налога у благајнички извештај а потом књижи у евиденцији депозита; да је законски рок преклузивног карактера који се не може продужити и на њега суд пази по службеној дужности.

*Дакле, из члана 10. Закона о промету непокретности (и раније су постојала готово истоветна правила) произилази да је **тужилац истовремено са подношењем тужбе дужан да код надлежног суда положи износ у висини тржишне вредности непокретности, а да није довољно истаћи захтев ради отварања депозита и чекати правноснажност решења.***

17. Правно схватање Апелационог суда у Новом Саду од 26.02.2015. године, које гласи: **"Одредбе о затезној камати су императивне природе, због чега странке не могу уговорати затезну камату другачију од законом прописане, а те одредбе односе се и на потраживање из уговора о банкарском кредиту"**.
(Прихваћено на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 08.12.2015. године)

18. Правно схватање усвојено на седници свих апелационих судова одржаној 26.09.2014. године, које гласи: **„Запослени у дому здравља који рад обављају у сменама немају право на увећану зараду за рад у сменама у складу са одредбом члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду, ако општим актом није другачије одређено.“**
(Прихваћено на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 08.12.2015. године)

19. Грађанско одељење Врховног касационог суда прихватило је правни став који заступају апелациони судови у Нишу и Крагујевцу о питању „Благовременост тужбе за рехабилитационо обештећење“, који гласи: **„Рок за подношење тужбе за рехабилитационо обештећење од годину дана из одредбе члана 27. став 4. у вези става 3. Закона о рехабилитацији, рачуна се од истека рока од 90 дана од подношења захтева и не може се продужавати одлуком или радњом Комисије за рехабилитационо обештећење или подносиоца захтева односно других носилаца права на рехабилитационо обештећење.**
(Прихваћено на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 08.12.2015. године)

20. Грађанско одељење ВКС није прихватило правни став Апелационог суда у Новом Саду који гласи: У круг „осталих законских наследника“, који је према члану 7. тачка 2. Закона о рехабилитацији овлашћен да поднесе захтев за рехабилитацију, спада свако лице које би по Закону о наслеђивању меродавном за расправљање заоставштине било позвано на наслеђе да се заоставштина расправља у моменту подношења захтева за рехабилитацију оставиоца“ (прихваћен од стране Апелационог суда у Београду и Крагујевцу, док је Апелациони суд у Нишу био против овако предложеног правног става).

На седници одржаној 08.12.2015. године Грађанско одељење Врховног касационог суда усвојило је следећи правни став: **Осталим законским наследницима из одредбе члана 7. тачка 2. Закона о рехабилитацији, сматрају се лица која спадају у круг законских наследника у тренутку смрти лица чија се рехабилитација захтева, према меродавном наследном праву.**

21. На седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 09.02.2016. године, у поступку решавања Спп 19/15, усвојен је следећи:

ПРАВНИ СТАВ

1. Решење јединице локалне самоуправе о цени услуга целодневног боравка деце у предшколској установи није општи правни акт и не подлеже оцени уставности односно законитости из члана 63. Закона о Уставном суду.

2. Пасивно легитимисани у парницама по тужбама родитеља односно старатеља против предшколске установе и/или јединице локалне самоуправе су и предшколска установа и јединица локалне самоуправе.

3. Правни основ потраживања у односу на оба тужена је накнада штете.

4. На рокове застарелости примењују се одредбе чл. 372., односно 376. Закона о облигационим односима.

22. На седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 17.03.2016. године, у поступку решавања Спп 17/15 усвојен је следећи:

ПРАВНИ СТАВ

Суд опште надлежности је стварно надлежан за одлучивање по тужби ради накнаде штете због незаконитог или неправилног рада органа управе у вези исплате разлике од исплаћеног до припадајућег износа погребних трошкова насталих услед смрти корисника пољопривредних пензија.

23. На седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној дана **17.3.2016.** године, изјашњавајући се о спорним питањима Апелационих судова у Београду, Крагујевцу, Нишу и Новом Саду, Грађанско одељење прихватило је мишљење Апелационог суда у Београду које гласи:

У парницама у којима „Ратни резервисти“ потражују исплату ратних дневница, основ спора је накнада штете због незаконитог или неправилног рада државног органа, због чега та потраживања застаревају у року прописаном чланом 376. ЗОО.

Поводом става Апелационог суда у Крагујевцу, а који се односи на то да када тужилац премине у току парнице у којој се одлучивало о његовом праву својине на одређеној непокретности, његови правни следбеници који су преузели поступак у својству тужилаца не могу тражити да се утврди да је пок. њихов правни претходник власник спорне непокретности, седница Грађанског одељења Врховног касационог суда није прихватила овако изражен став да је тужба неуредна и да би је требало одбацити.

У односу на реферат Апелационог суда у Крагујевцу и кључног спорног питања: Да ли у спору поводом расправљања о јавној својини Покрајине, Града, Општине и физичког лица треба да учествује и Република Србија, да ли је то значајно за уредност тужбе и да ли Град треба тужбом да обухвати и Републику Србију;

Мишљење седнице Грађанског одељења Врховног касационог суда је да у смислу члана 221. Закона о парничном поступку, треба обавестити Државног правобраниоца да се води парница о праву јавне својине.

На истој седници изјашњавало се и поводом питања Апелационог суда у Крагујевцу: **Да ли је уговор о поклону потраживања које се односи на потраживање које тек треба да се оствари у поступку враћања одузете имовине а који уговор је закључен само са једним од законских наследника као поклонопримцем ништав правни посао.** Седница се изјаснила да овај уговор о поклону **није ништав правни посао** (супсидијерно се примењују одредбе Уговора о продаји – и спорно право може бити предмет правног посла).

Поводом спорног правног питања Апелационог суда у Нишу: **Да ли обавештење директора Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање упућено корисницима војних пензија представља писмено признање застареле обавезе у смислу члана 366. став 1. Закона о облигационим односима?** Седница одељења се сагласила са мишљењем Апелационог суда у Нишу да **обавештење директора Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање упућено корисницима војних пензија не представља признање дуга (треба разграничити Закључак Владе којим се признаје право и који представља признање дуга од позива директора РФ ПИО за закључењем поравнања треба проверити како гласи Закључак Владе).**

Поводом питања: **Који је суд стварно надлежан (суд опште надлежности или привредни суд) у парници коју је покренуло физичко лице против привредног друштва у стечају, са захтевом којим се тражи утврђење права својине тужиоца на непокретности и утврђење ништавости уговора о купопродаји непокретности закљученог између привредног друштва као продавца и трећег лица (које је такође означено као тужени), седница одељења се изјаснила да је надлежан привредни суд (због тога што је споран обим стечајне масе).**

24. На седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 05.04.2016. године, у поступку решавања Спп 21/15 усвојен је следећи:

ПРАВНИ СТАВ

Ако послодавац није утврдио општим актом услове и критеријуме за превоз запослених од места становања до посла, право на накнаду трошкова за

долазак и одлазак са посла имају сви запослени, осим ако би по разумној оцени такав захтев био очигледно неоснован.

Претходно обраћање послодавцу за остваривање права на накнаду трошкова за долазак и одлазак са посла није услов за покретање судског поступка.